

De baden van Oostende

Volgende week wordt een nieuwe tentoonstelling geopend in de Venetiaanse gaanderijen langs de Zeedijk (hoek Parijsstraat). De organisatie ligt in handen van het stadsbestuur van Oostende i.s.m. de NV Tijdsbeeld.

De titel luidt „De Baden van Oostende - James Ensor, graficus”. Ongetwijfeld wordt het weer een prachtige organisatie en tevens een waardige culturele manifestatie voor Oostende, zoals er verleden jaar al een te zien was over „Leopold II, Koning en bouwheer” en de zojuist gesloten retrospectieve tentoonstelling „Leon Spilliaert”, die plaatsvond in het Feest- en Cultuurpaleis en een organisatie was van het Museum voor Schone Kunsten. Het zijn dergelijke tentoonstellingen die Oostende nodig heeft.

Over de Baden zal er zeker heel wat te zien zijn. Men moet maar denken aan de opkomst van de zeebaden in Oostende rond de jaren 1780, de eerste badkoetsen rond 1815, de boeken geschreven door Belgische en Duitse artsen over de heilzame invloed van het zeewater en het zeebaden op het menselijk organisme.

Eéndagstoeristen

De grote toeloop van de adel en de 'haute bourgeoisie' naar Oostende was de oorzaak dat

Een typisch strandzicht van ca. 1900: een kleine familie omringd door paardenmenner, badvrouw, controleur der baden, ordehandhaver en redders.

toeristische nijverheden ontstonden met vooral grote hotels en restaurants, maar ook met allerlei standgeneugten zoals het verhuren van ezeltjes, zeilwagens of een uurtje varen op zee.

Die zeebaden mochten, dankzij de eerste treinverbindingen met Oostende, zich er op beroepen ook al meer dan 100 jaar geleden de ééndagstoeristen naar Oostende te lokken. Zij kwamen met hun proviandmand uit het hinterland, soms uit godvergeten dorpen om die stoere baders en die onverschrokken dames te zien, die in een badhemd, later in een badpak, daar uit die

badkarretjes kwamen gegleden. Nu blijkt dit in vele ogenfolklore te zijn geworden, doch het is de geschiedenis van de roem van Oostende geworden.

Wie ooit de titel van „Oostende, Koningin der badsteden” bedacht heeft, weet ik niet, maar het is vele jaren in allerlei publiciteit te lezen geweest. En de Oostendenaars waren er fier over.

Nieuwe beroepen

De baden waren plots zo in trek dat in Oostende en later ook in andere kustgemeenten heel wat nieuwe beroepen ontstonden: strandredders, badvrouwen, menners van paar-

den, die de badkarren in zee trokken, ontvangers van het huurgeld van badkarren en badpakken (sinds 1870 verplicht), inspecteurs van de baden, die moesten toezien of de juiste bedragen werden geïnd en of de goede zeden werden nageleefd.

Kunstenaars en de eerste fotografen kwamen ook in het zomerseizoen naar de kust afgezakt. Sommige kunstenaars van tweede rang slaagden er zelfs in spotprenten in verband met de zeebaden als litho's te laten drukken en die gedurende vele jaren als „Souvenirs des Bains d'Ostende” te laten verkopen, zoals de tekenaars Cham en Dubar (ook onder de naam Braud) deden.

Seizoenskrant

Er is nog altijd een grote interesse voor die heel belangrijke periode, die vooral voor Oostende rond 1850 en voor vele andere kustgemeenten rond 1890 een niet meer te stuiten opgang heeft mogen meemaken.

Tenslotte moet men maar denken aan het feit dat gedurende vele jaren in Oostende een officiële krant verscheen: „La Saison d'Ostende”, die de namen publiceerde van de voornaamste badgasten die in onze stad verbleven en in welk hotel ze hun onderkomen hadden gevonden. Hun naam werd alleen met hun goedkeuring afgedrukt. Men begrijpt maar al te best waarom.

Ook het kuraal is met het badseizoen verbonden, maar dat is een andere historie.

(Omer Vilain)

Een badkar die voor iedereen kon dienen. Alle gerief was aan de buitenkant aangebracht: kapstok, stoel, spiegel, handdoek, emmer (ca. 1930).